

ORAWA POGRANICZE POLSKO – SŁOWACKIE

1/2/3/4 sierpnia 2024

Sucha Beskidzka – Orawka kościół – SŁOWACJA – Zamek Orawski – rejs po jeziorze Orawskim – Slanicka Wyspa – Galeria Sztuki – kościół w Twardoszynie (UNESCO) – Vlkolinec najpiękniejsza wieś na Słowacji UNESCO – Jaskinia Demianowska Wolności (UNESCO) – Orawski Park Etnograficzny Zubrzyca Górna – wjazd kolejką na Mosorny Groń punkt widokowy

Przeważająca część Orawy znajduje się obecnie w granicach Słowacji, natomiast na terytorium Polski znajduje się część Górnej Orawy malowniczo usytuowanej na zboczach Beskidu Wysokiego. Występuje tu charakterystyczne budownictwo drewniane, czyli tak zwane „orawskie chaty z wyżką”. Nad całym regionem góruje Babia Góra - królowa Beskidów polskich (1725 m n.p.m.) Największymi miejscowościami polskiej części Orawy są Jabłonka (nieformalna stolica regionu) i, największa pod względem liczby ludności, Lipnica Wielka. Historia Orawy, od wieków leżącej na styku dwóch potężnych państwowości, jest nierozzerwalnie związana z historią Węgier i Polski. Do rozwoju tej zagubionej wśród gór krainy walenie przyczyniła się przebiegająca tędy droga handlowa. Poznamy polską i słowacką część Orawy.

1 sierpnia 2024, czwartek – 1 dzień

Wyjazd z Wrocławia o godz. 07:00 z parkingu pl. Solidarności. Na trasie przerwy kawowe. Spotkanie z przewodnikiem w Suchej Beskidzkiej.

SUCHA BESKIDZKA – Miasto Magnatów

Miejscowość położona jest w pięknej kotlinie śródgórskiej, u ujścia rzeki Stryżawy do Skawy, na pograniczu trzech części Beskidów. Miasto liczy ponad 9700 mieszkańców. Stanowi świetną bazę wypadową w Beskidy. Sucha Beskidzka ma już ponad 600 lat, a tym samym długą i bogatą historię. Była lokowana w 1405 roku a prawa niemieckie uzyskała w 1896 roku. Na przestrzeni wieków należała do pięciu rodów szlacheckich Castiglione-Suskich, Komorowskich, Wielopolskich, Branickich i Tarnowskich – stąd nazwa Miasto Magnatów.

- **Billy Wilder**

Niewiele osób wie że Billy Wilder (1906 – 2002), wybitny scenarzysta i reżyser, zdobywca sześciu Oskarów, autor tak wybitnych dzieł w historii kinematografii jak "Pół żartem, pół serio" czy "Bulwar Zachodzącego Słońca" urodził się w Polsce, w Suchej Beskidzkiej. Na stacji kolejowej w Suchej jego rodzice prowadzili restaurację. Nazywał się wówczas Samuel Wilder. Billy Wilder to niekwestionowana legenda amerykańskiego i światowego kina. Obok aktorki Meryl Streep jest jedynym filmowcem, który zapracował aż na 21 nominacji do Oscara. Wręczono mu sześć statuetek. Za dwa filmy - "Stracony weekend" ("The Lost Weekend", 1945) oraz "Garsonierę" ("The Apartment", 1960) - nagrodzono

go zarówno w kategorii reżyserów, jak i scenarzystów. To on dał światu jedną z najbardziej ikonicznych scen w historii kina: stojącą nad wylotem kanału wentylacyjnego metra Marylin Monroe, próbującą zapanować nad podrywaną podmuchem powietrza białą sukienką w "Słomianym wdowcu"

Miasto w którym się urodził upamiętniło tą wybitną postać. Uroczyście odsłonięto tablicę wmurowaną w płytę suskiego rynku.

- **Zespół kościelno - klasztorny kanoników regularnych (laterańskich)**

To kompleks starego i nowego kościoła pw. Nawiedzenia NMP - piękne pod względem architektonicznym budowle, które wraz z budynkiem klasztornym oraz czterema kaplicami tworzą zespół klasztorno - kościelny.

Z najstarszego wystroju kościoła zachowały się fragmenty polichromii oraz barokowe malowidło na sklepieniu prezbiterium przedstawiające Wniebowzięcie Maryi wraz z fryzem sgraffitowym na ścianach. Pod prezbiterium znajduje się krypta grobowa Komorowskich (Piotra Komorowskiego i jego drugiej żony Marianny z Bnińskich).

Nowy Kościół w Suchej wzniesiony został w latach 1895-1907, w stylu malowniczego eklektyzmu, według projektu znanego i cenionego krakowskiego architekta Teodora Talowskiego. Fundatorami kościoła byli Anna hrabina Branicka i jej syn Władysław oraz suscy parafianie, wśród których znaczący wkład wnieśli kolejarze.

- **Fontanna na rynku**

Historia Suchej Beskidzkiej rozpoczęła się w 1405 r. To właśnie w tym roku książę oświęcimski Jan II nadał **przywilej** niejakiemu Strzale na lokację w tym miejscu osady. Dla uczczenia 600-letniej rocznicy w 2005 r na rynku miejskim powstał **pomnik-fontanna** w kształcie podkowy. Podkowa zamknięta

jest blokiem z piaskowca, na którym umieszczony jest **konik suski**. Natomiast wewnątrz fontanny zostały umieszczone **głowy Twardowskiego i diabła Mefistofelesa**, z których wypływa woda. Głowy szlachcica Twardowskiego i diabła nieprzypadkowo umieszczono w fontannie, wszak została ona usytuowana przy karczmie „Rzym”, gdzie rozgrywa się akcja ballady Adama Mickiewicza "Pani Twardowska".

Suski konik na fontannie w rynku

Karczma Rzym

- **Karczma Rzym**

XVIII-wieczna gospoda stoi przy rynku. Niegdyś, gdy w Suchej Beskidzkiej odbywały się targi końskie, była miejscem, gdzie dobijano targu i opijano udane interesy. Trudno powiedzieć, czy to tę karczmę miał na myśli Adam Mickiewicz pisząc balladę o Pani Twardowskiej, jednakże **legenda związana ze sprytnym Twardowskim** jest tu pieczołowicie kultywowana. Jak w utworze godłem karczmy jest koń malowany na płótnie; w sieni gości wita posążek diabła, a nad barem wisi portret imię Twardowskiego. Gospoda oprócz legend i wspaniałego klimatu serwuje swym gościom **jadło sporządzone na kuchni węglowej**. Jej atrakcją i specjalnością są żurek stryszawski i żurek suski. Jeśli pozwoli nam na to czas zawitamy do karczmy.

- **Zamek suski – Mały Wawel**

Renesansowy zamek w Suchej Beskidzkiej z ok. 1534 r. zwany jest "Małym Wawelem". Został rozbudowany w stylu manierystycznym dla Piotra Komorowskiego a później w stylu barokowym dla Wielopolskich. Ma trzy skrzydła, cztery wieże i arkadowe krużganki w skrzydłach północnym i zachodnim. W wieży zegarowej mieści się kaplica z 1614 r.

W jednym ze skrzydeł mieści się Muzeum Miejskie. Zbiory Muzeum to dzieła sztuki, starodruki, fotografie związane z historią miasta oraz zamku i jego dawnych mieszkańców. Jako jedyne w Polsce muzeum prezentuje niezwykle

cenną kolekcję malarstwa przedstawiającego Habsburgów Żywieckich, pochodzącą z prywatnych zbiorów. Są też ubiory szlacheckie z okresu renesansu i baroku.

ORAWKA - kościół św. Jana Chrzciciela w Orawce

To jeden z obiektów szlaku architektury drewnianej województwa małopolskiego. Jest najstarszą świątynią i pierwszą parafią Polskiej Orawy oraz najstarszą drewnianą świątynią Górnej Orawy. Drewniany, konstrukcji zrębowej, kryty gontem. Wnętrze kościoła pokryte jest XVII-wieczną polichromią przedstawiającą sceny z życia św. Jana Chrzciciela i to zapewnia pozycję jednego z najpiękniejszych kościołów na Podhalu.

Kościół wyróżnia się wyjątkową klasą artystyczną i autentyzmem zarówno architektury jak i właściwie kompletnego i nie przekształconego bogatego wystroju oraz wyposażenia kościoła. Zachowały się nie tylko polichromie, ołtarze, ambona czy organy ale również takie elementy jak kamienna posadzka czy drewniane polichromowane ławki i drzwi. Dużą wartość posiadają unikatowe w skali światowej, wciąż użytkowane, zasłony wielkopostne. Są to płótna lniane malowane temperą, służące do zasłaniania ołtarzy w okresie Wielkiego Postu.

Przejazd do hotelu na zakwaterowanie i obiadokolację

2 sierpnia 2024, piątek – 2 dzień

SŁOWACJA

Po śniadaniu wyruszamy na słowacką część Orawy.

JEZIORO ORAWSKIE

Zwane Morzem Orawskim w północnej Słowacji powstało w wyniku wybudowania sztucznej zapory na rzece Orawie którą zbudowano ze względu na często powtarzające się w tej części kraju powodzie. Na krótkim odcinku brzeg jeziora stanowi granicę polsko-słowacką. Budowa zapory trwała od 1941 do 1954 r. Jest to największy sztuczny zbiornik na Słowacji. Wodami zbiornika zalano kilka wsi m. in. wioskę Slanica. Ponad wodą pozostało wzniesienie należące kiedyś do tejże wsi. Obecnie na Slanicką wyspę (Slanický ostrov) można popłynąć statkiem wycieczkowym. Na wyspie znajduje się kościół z muzeum sztuki ludowej, wystawa historii zatopionych wsi i kalwaria. Ciekawostką jest, że po napełnieniu wodą jeziora okazała się konieczna zmiana przebiegu granicy polsko-słowackiej, tak, by całe jezioro pozostało po stronie słowackiej

SLANICKA WYSPA

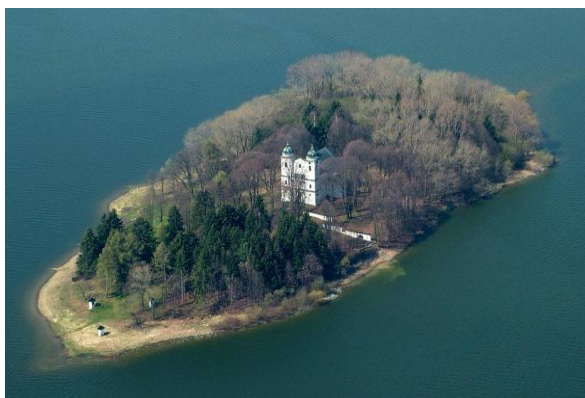
W przepięknej przyrodniczej scenerii Slanickej Wyspy Sztuki (Slanický Ostrov umenia) na środku Orawskiej Zapory Wodnej (Oravská Priehrada) są wystawiane stałe ekspozycje tradycyjnej sztuki ludowej z kolekcji Orawskiej Galerii. Z pięciu

wiosek, które na zawsze zniknęły pod wodami zapory w 1953 roku, jako wyspa zachowało się tylko wzgórze z barokowym kościołem i kalwarią, które kiedyś stanowiło dominantę gminy Slanica.

Jezioro Orawskie

Po kilku latach powstała myśl wytworzenia stałych ekspozycji Orawskiej Galerii (Oravskej galérie), które zostały otwarte w latach 1971-1973. We wnętrzu kościoła z fasadą z okresu klasycystycznego przestawiona jest ekspozycja „Tradycyjna ludowa plastyka i malarstwo” (Tradičná ľudová plastika a maľba), a na zewnątrz powstało lapidarium „Orawskiej sztuki kamiennej XVIII i XIX wieku” (Oravskej kamenárskej tvorby 18. a 19. storočia).

Wyspa z lotu ptaka-widoczny zachowany kościół

Statek wycieczkowy którym popłyniemy

Kościół na wyspie – Galeria Sztuki

Wnętrze zaadaptowane na muzeum sztuki

W byłym grobowcu znajduje się ekspozycja historii zatopionych gmin i budowy Orawskiej Zapory Wodnej. Wyjątkowość ekspozycji zalicza ją do najczęściej odwiedzanych miejsc kulturalnych Orawy, również dzięki atrakcyjnemu rejsowi łodzią „Slanica”, która pływa w sezonie na wyspę z przystani na Slanickiej Osade. Popłyniemy tą łodzią na wyspę aby zwiedzić Galerię Sztuki na terenie wyspy.

ZAMEK ORAWSKI

Jedną z największych atrakcji turystycznych północnej Słowacji jest Zamek Orawski (Oravský hrad), wybudowany na sposób „orlego gniazda”, na skale nad rzeką Orava, w mieście Oravský Podzámok. Zamek był żupnym grodem i siedzibą orawskich właścicieli posiadłości, do których należała prawie cała Orava. Budowę nowego zamku rozpoczęto prawdopodobnie w miejscu starego drewnianego grodu po najeździe Tatarów w 1241 roku. Gród skalny pierwotnie zbudowany w stylu romańskim i gotyckim, został później przebudowany na renesansowy i neogotycki.

Zamek tworzy dziś kompleks budowli, które odtwarzają kształt skały, na której stoi. W 1556 roku zamek dostał się w ręce rodu Thurzo, który przeprowadził jego dalekosiężną przebudowę. W roku 1611 Zamek Oravski uzyskał swój dzisiejszy wygląd. Po wymarciu rodu Thurzo zamek miał wielu właścicieli, którzy się o niego nie bardzo troszczyli. Największy kataklizm nadszedł w 1800 roku, kiedy z zamku zostały zgliszcza i popioły i stał się niepotrzebny. Dopiero po drugiej wojnie światowej przystąpiono do większych prac rekonstrukcyjnych, które miały na celu uratowanie zamku jako zabytku.

TWARDOSZYN kościół Wszystkich Świętych

UNESCO

To jeden z najstarszych i najcenniejszych zabytków drewnianej architektury sakralnej i jedyny na Słowacji jednocześnie uhonorowany medalem Europa

Nostra (w 1995) i wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (w 2008). Drewniany kościół powstał w drugiej połowie XV w. Po przejęciu świątyni przez protestantów przebudowany w latach 1650–54. Obecnie kościół służy wiernym tylko raz w roku w tygodniu około Wszystkich Świętych. Kościół zbudowany jest w stylu gotyckim. Drewniany z czerwonego świerka, konstrukcji zrębowej, orientowany. Świątynia otoczona jest wokół wydatnymi sobotami, wspartymi na murowanych słupach.

Wewnątrz w nawie strop kasetonowy z 49 rozetami i polichromią w postaci kwiatów polnych i ogrodowych z lat 1653–54. W prezbiterium sklepienie kolebkowe z malowidłem nieba z gwiazdami i postaciami ewangelistów. Na bocznych ścianach polichromia figuralna. Na wyposażenie kościoła składa się pochodzący z przełomu XVII i XVIII wieku późnobarokowy ołtarz główny z obrazem Wszystkich Świętych (olej na płótnie), przywieziony z nowego kościoła w Twardoszynie. *Przejazd do hotelu na obiadokolację*

3 sierpnia 2024, sobota – 3 dzień

SŁOWACJA

Po śniadaniu ponownie udajemy się na słowacką część Orawy

JASKINIA DEMIANOWSKA WOLNOŚCI UNESCO

Jaskinie Demianowskie to największy system jaskiń na Słowacji, o łącznej długości ponad 40 km. Znajdują się one w Tatrach Zachodnich i na terenie Parku Narodowego Tatry Niskie w rejonie Liptova. Demianowska Jaskinia Wolności została odkryta w 1921 roku. Nie została ona jednak od razu udostępniona do zwiedzania. Najpierw wybudowano i zainstalowano oświetlenie i dopiero w 1924 roku otwarto jaskinię dla turystów.

Demianowska Jaskinia Wolności ze względu na swoją bogatą szatę naciekową jest jedną z najładniejszych jaskiń w Europie i najczęściej odwiedzaną jaskinią na Słowacji. Łączna długość wszystkich jej korytarzy wynosi ponad 8 km, natomiast do zwiedzania udostępnione są dwa odcinki. Ze względu na walory zdrowotne w jaskini prowadzona jest speleoterapia. Od 1993 roku jaskinia jest narodowym zabytkiem kulturalnym. Pierwszym i jednocześnie największym pomieszczeniem na trasie zwiedzania jest Wielka Komora. Z jej ścian ciągle skrapla się woda, zjawisko to nazywane jest wiecznym deszczem. Potem mija się piękną Salę Różową oraz Galerię Koralową. Przez tysiące lat natura formowała tu wyjątkowe formy skalne jak stalaktyty, stalagmity, stalagnaty, ale także perły jaskiniowe, sintrowe (tzw. „mleko wapienne”) lilie wodne, czy formy gąbczaste. Ogromne wrażenie robią jaskiniowe wodospady naciekowe, a największy z nich ma aż 20 metrów wysokości! Oprócz tego w Demianowskiej Jaskini Wolności można zobaczyć cały system podziemnych jezior. W ich przezroczystych taflach widać całość niesamowitości jaskini. Na czas zwiedzania przyda się ciepła odzież gdyż w jaskini panuje temperatura od 6,1 do 7,0 stopni Celsjusza. Jedną z trudności podczas zwiedzania jaskini jest duża ilość schodów rozłożona na całej trasie. Z parkingu do jaskini podejmiemy wygodną ścieżką pnącą się powoli do góry.

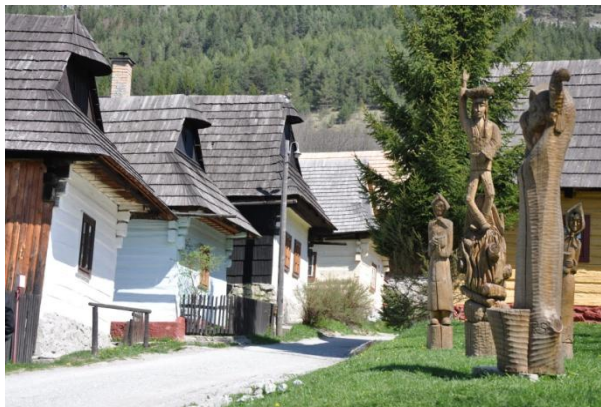
VLKOLINEC – wieś-rezerwat UNESCO – najpiękniejsza wioska Słowacji

Wioska położona jest na stromym stoku szczytu Sidorovo, otoczona zewsząd halami i malowniczymi szczytami. Jest to jedno z najbardziej malowniczych i uroczych zakątków Słowacji Północnej. Nie jest to skansen ale wieś-rezerwat architektury, wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Mieszkańcy Vlkolinca nie bardzo lubią kiedy turyści wchodzą im z aparatami fotograficznymi do domów, myśląc że znajdują się w skansenie. Przy drodze biegnącej środkiem wsi stoi 40 prawie jednakowych chałup pomalowanych na różne kolory, z małąkimi ogródkami i kwiatami w oknach. W centrum wznosi się niewielki kościółek i drewniana dzwonnica. Część domów jest zamieszkała przez 18 mieszkańców. Inne to domki letniskowe. Jedną z chałup - Rolnicky Dom przeznaczono na Muzeum Etnograficzne. We wnętrzu zachowano oryginalne wyposażenie z połowy XX wieku.

Pospacerujemy z przewodnikiem po wsi, zrobimy mnóstwo zdjęć chałup i pięknych panoram i wrócimy do hotelu na obiadokolację.

4 sierpnia 2024, niedziela – 4 dzień

Po śniadaniu wykwaterowanie i przejazd do Zubrzycy Górnej

ORAWSKI PARK ETNOGRAFICZNY W ZUBRZYCY GÓRNEJ

Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej malowniczo położony u stóp Babiej Góry pokazuje budownictwo i kulturę mało znanego w Polsce regionu – Orawy.

Usytuowane w rozległym parku budynki pokazują życie chłopów o różnym statusie materialnym oraz życie szlachty. Oprócz zagród prezentowane są budynki przemysłu wiejskiego: folusz, kuźnia, olejarnia i tartak. Uroku temu muzeum na wolnym powietrzu dodają przecinające teren skansenu górskie strumienie.

MOSORNY GROŃ Punkt widokowy na Beskidy oraz Tatry

Warunkiem będzie odpowiednia pogoda!

Mosorny Groń – szczyt o wysokości 1047 m n.p.m. w zachodniej części Pasma Polic w Beskidzie Żywieckim. Wierzchołek jest punktem widokowym na Beskid Żywiecki z Babią Górą, Beskid Makowski oraz Tatry. Wjedziemy na ten punkt widokowy linową kolejką czteroosobową aby popatrzeć na piękne widoki. Długość przejazdu 1312 m. Wjazd na szczyt trwa 10 minut.

Po zjeździe z Mosornego Gronia udamy się na obiad do Karczmy a potem w drogę powrotną do Wrocławia.

Cena ; 1390 zł – zaliczka 417 zł płatna przy zapisach

Cena zawiera:

- ✓ przejazd autokarem lub busem (w zależności od ilości uczestników)
- parkingi po stronie słowackiej
- ✓ obsługa i opieka pilota
- ✓ obsługa przewodnika terenowego podczas całej wycieczki i dodatkowych przewodników muzealnych w obiektach polskich i słowackich
- ✓ 3 noclegi w pokojach 2 i 3-osobowych z łazienkami
- ✓ Wyżywienie; 3 śniadania, 3 obiadowe kolacje
- ✓ Obiad w dniu powrotu
- ✓ Zestaw słuchawkowy
- ✓ Ubezpieczenie NW, OC,
- ✓ Obowiązkowa składka na Fundusz Gwarancyjny
- ✓ podatek VAT i marża biura
- ✓

Cena nie zawiera opłat za wstępy – 62 zł/os bilety ulgowe + Ulgowe 40 Eu/ 46 Eu/os pieniądze będą zebrane w autokarze

1 dzień

Zamek Sucha Beskidzka – 16 zł/os

Orawka Kościół – 7 zł/os

2 dzień

Rejs statkiem na Slanicky Ostrov – 5 Eu/os

Zamek Orawski – trasa A+B = 17 Eu/os (z przewodnikiem) ulgowe dla osób pow. 60 lat, 23 Eu/os (z przewodnikiem) - normalny

Twardoszyn kościół – 2 Eu/os

3 dzień

Vlkolinec skansen – 3 Eu/os

Jaskinia Demianowska – 13 Eu/os (dodatkowo płaci się za zdjęcia 10 Eu)

4 dzień

Zubrzyca – skansen – 15 zł/os

Mosorny Groń – wjazd i zjazd kolejką – 24 zł/os

Suma; 62 zł + 40 Eu/os

Organizator zastrzega sobie możliwość nieznacznych różnic w cenie biletów – **program jest układany na podstawie cen 2023 roku**. Organizator zastrzega sobie także możliwość zmiany kolejności zwiedzanych obiektów.